

DD:-64

Pp 379-380

1940
6



"Een Gids"
behorende bij
"Hoe krijg ik zonder
kapitaal mijn eigen school."

TEN GELEIDE.

Nu eindelijk voor de Verenigde Staten van Indonesia, dank zij onze jeugd, de nationale zon door de sluier van de saamgepakte wolken heenbreekt, overzien wij, naast vele andere verschijnselen, welke politieke infamie onze Volksontwikkeling heeft geremd, niet alleen, maar zelfs belet. Met ontsteltenis staren wij op de statistische cijfers, die ons tegengrijnzen als een acte van beschuldiging, welke elk beroep op clementie moet afwijzen.

Toen Japan in 1868 zijn Grote Hervorming (de Tai Kwa) inzette, die het tot grote mogendheid maakte, had het een minder zware taak voor zich t.a.v. de organisatie van zijn nationaal onderwijs dan wij nu, die voor een schrikbarend tekort staan. Een tekort aan scholen, aan opleiding, aan leerkrachten. Alleen de Negara Pasundan meldde nu onlangs (Sept. 1949) dat zij rond 40.000 lagere scholen en rond 4'.000 onderwijzers als tekort moest berekenen. Een der leden van de U.N.C.I. maakte tot de auteur de opmerking dat de alfabeten slechts 6% van de bevolking tellen (4.2. millioen op 70 millioen, met een voortdurend verminderend percentage, omdat de jaarlijkse uitbreiding van het lager en middelbaar onderwijs het bevolkings-accres nog niet eens opvangt) een voldoend scherpe acte van beschuldiging inhield om het veroordelend vonnis over het nederlandse kolonialisme uit te spreken. Wie zal het

loochenen?

loochenen?

Onder zulke omstandigheden is onze volkstoekomst in gevaar, en lijkt het burgerplicht om alle hens aan dek te roepen. Het is voor de Republik Serikat Indonesia een financiële onmogelijkheid haar onderwijs geheel van staatswege redelijk te verzorgen. Klemt dit vrijwel voor alle staten, - te slimmer is het voor onze begin - nende onderwijs-organisatie, die van meet af deze heeft op te bouwen.

1 De auteur is geen theoreticus. Hij heeft getoond een reeks goede en sterk bevolkte scholen te hebben kunnen maken . . . . zonder kapitaal.

Laten wij twee stellingen in het oog houden :

1e. Particulier en gemeentelijk onderwijs moeten de regel zijn; waar dit initiatief te kort schiet, grijpe de overheid in.

2e. Het betere zij voor ons vooral geen vijand van het goede.

Wat hierachter volgt is een populair handleidinkje voor kweekscholieren, voor alle onderwijzers, particuliere zowel als staatse, voor alle intellectuelen, die, werkloos, mooie en winstgevende arbeid en ruim brood willen hebben. Niet bevoegdheid maar bekwaamheid zal voorop moeten staan.

De schrijver gaf gedurende jaren in het laatste cursusjaar van zijn opleidingsschool voor Zelfstandige Onderwijzers en

en Onderwijzeressen de achter volgende wenken aan de cursisten. Bij de veranderde staatkundige verhoudingen in ons Vaderland leek het de uitgever een zeer nodige uitbreiding om deze cursus niet enkel op een bepaalde kweekschool te doen houden, maar een uurtje per week op elke school, - elke hoogste klas der lagere school, elke opleidingscursus, elke middelbare school, - in een prettige causerie te leren hoe er voor nog vele tien duizenden onder onze jongens en meisjes een eigen school is op te bouwen. Het boekje moet het eigendom van de cursisten worden. Elk die daartoe de neiging voelt opkomen, ook als hij de school achter de rug heeft, moet het bij de hand kunnen nemen. De geringe kosten kunnen door de ouders wel gedragen worden. De Negara's behoeven er geen winst op te maken. Integendeel: in de aanvang zouden de Negara's met kleine subsidies, gezamelijk niet boven de halve totalen dan tegenover staande schoolkosten uitgaande, de ernstige jonge lieden te hulp kunnen komen. Het geldt hier een hoogst eervolle nationale taak en zulke subsidies die de landsbegrotingen zouden verlichten, / zouden / door besparing van scholen-opzet uit de Staatskas, alleszins verantwoord zijn. In de toekomst - b.v. 20 à 25 jaar, - zouden, als het nationaal gevoel het economisch inzicht en de ernstige wil-vooruit onzer jongeren zich zouden wenden naar deze zijde van de volksopbouw, zouden wij met trots er op kunnen wijzen dat wij het analfabetisme overwonnen hadden, en zelfs in korter tijd dan het Japan mogelijk

is

is geweest. Het energieke volk van Dai Nippon slaagde er in 30 jaar in, één generatie slechts.

In Burma was elk klooster, elke tempel een school, en elke monnik een onbezoldigd onderwijzer. Het percentage analfabeten is er uiterst gering.

Het onderwijs dat wij beogen moet een vereenvoudigd basis-onderwijs zijn. Het zal moeten bestaan uit: leren schrijven, rekenen, sport en militaire oefening in uniform. De bahasa Indonesia moet de voertaal zijn. Alle landstaal-propaganda werkt scheidend in het volk. Willen wij volkskracht in volkseenheid kweken, dan ook moet één algemene taal bevoorkeurd worden. Daarnaast zal van staatswege geen enkel gebied met welk dialect ook deze deeltaal in de ban zien doen. Het engelse kind leert Engels, geen schots of welsh, geen cornwelsh of de taal van de Hebriden. Het duitse kind leert duits, geen beiers of elsassisch; het japanse kind geen dialect van Yedo of Okinawa, maar Japans. Wij zullen geen enkele "landstaal", als u ze zo noemen wilt, aantasten. Integendeel, door langzame en ongehinderde vergroeiing zal de eenheidstaal, de bahasa Indonesia, rijker worden.

Natuurlijk moeten de eisen van toelating tot het onderwijs aan de dorpsonderwijzers te stellen, - en dorpsonderwijs is bedoeld, - zo laag mogelijk gehouden worden. Het goede staat het betere niet in de weg. Kind-diploma van de zes-klassige Lagere School, of daarmee gelijk te stellen, moet voldoende criterium zijn voor het bijbrengen van basis-kennis. De

sport

sport, b.v. twee maal 's weeks, diene de algemene volksgezondheid. De militaire oefeningen zullen het gevoel van volkswaarde versterken, onze nationale zelfbewustheid verdiepen. De eenvoudige goedkope door het ministerie van defensie vast te stellen uniformen, houten exercitie-geweren e.t.q. zullen medehelpen tucht en volkseenheid te doorvoelen. In Zwitserland krijgen de jongens op hun 15e jaar een echt geweer, dat zij te huis moeten bewaren en onderhouden. Dat zou ook voor ons een toekomstbeeld kunnen zijn.

Aan de meisjes zou tijdens de militaire oefenuren beginnende huishoudkennis door een der onderwijzeressen of door een kracht van buiten gegeven kunnen worden. Aan de sportoefeningen moeten zij, in afzonderlijke groepen dan wel gezamelijk met de jongens deel hebben.

Als eerste veld, waarin de onderwijzers en onderwijzeressen te betrekken waren, zouden onze gedemobiliseerde en invalide frontsoldaten onze aandacht moeten hebben. Zij hebben aan het Vaderland verdiend, dat zij vermorgd worden. Ook vele van onze meisjes komen daarvoor in aanmerking. Zo heeft Frankrijk na 1870 zijn slecht onderwijs omhoog gebracht, tot het goede onderwijs, dat het nu heeft. Dit begon met een subsidie van 50 francs per jaar aan elke dorpsschool op primitief peil.

Dit alles is in vogelvlucht. Elke voorgelegde stelling ware door de ministeriën van onderwijs en eredienst, van finan-

tiën

tiën en binnenlandse zaken en defensie in gemeen overleg uit te werken.

Slechts deze raad: men hoede zich voor overdrijving en mooimakerij. Hier geldt het, dat in de eenvoud zich de meester toont. Verbeteringen in het stelsel kunnen te allen tijde geleidelijk plaats hebben.
Of dit basis-onderwijs een federaal of staatskarakter zal moeten hebben, zal zich zelf wel oplossen. Een laaghouden der toch reeds geringe kosten zal in elk geval een universaal toepasbaar systeem verlangen.

Met een ernstige propaganda en geestdrift onzer regeerders en leiders, als de millioenen onzer duppere jeugd dit kleine boekje bij zich hebben als een gids naar een mooi beroep en welvaart, moeten wij er in slagen de noodlottige onderwijs-erfenis uit het verleden baas te worden.

Benaming 1949.

De Schrijver.





DD:-64

